

column **Rob de Wijk**

Alles doet denken aan de Koude Oorlog

Dat we teruggaan naar de Koude Oorlog is mij allang duidelijk. Rusland herstructureert zijn legers langs de oostgrens en richt daarvoor de nieuwe militaire districten Leningrad en Moskou op. De Baltische staten bouwen in hoog tempo een nieuw IJzeren Gordijn langs de grens met Rusland. Europa bezint zich op herbewapening.

Maar toen ik de opinies van Ewald Engelen en Martijntje Smits in NRC en Jolle Demmers in deze krant las, was het wel erg een déjà vu. Net als vijftig jaar geleden lees ik dat het 'militair-industriële complex' verantwoordelijk is voor de oorlogsdynamiek. Vreemd, want door een gebrek aan capaciteit en politieke steun zijn bedrijven in Europa en Amerika niet in staat voldoende te fabriceren voor onze eigen verdediging en die van Oekraïne.

Net als tijdens de Koude Oorlog, spreken de auteurs over een 'angstcultuur die wordt aangewakkerd door de vertegenwoordigers van het militaire industriële complex' (Engelen, Smits) en het 'Amerikaanse offensieve militarisme' (Demmers). Weer is Amerika de boosdoener, terwijl Biden er alles aan doet om escalatie tegen te gaan en de Republikeinen onder druk van Trump alle hulp blokkeren.

Net als tijdens de Koude Oorlog lees ik sympathie voor de gedachte dat ook wij schuld aan de 'oorlogscrisis' hebben. Ik heb veel geschreven over het feit dat het Russische revanchisme deels geworteld is in het gevoel van vernedering. De ondergang van de Sovjet-Unie, de uitbreiding van de Navo en interventies zoals in Kosovo, Libië, Syrië en Afghanistan waren inderdaad de voedingsbodem voor Poetins animositeit tegen het Westen. Maar het Westen is niet verantwoordelijk voor de ondergang van de Sovjet-Unie. De landen in Midden- en

Weer is Amerika de boosdoener, terwijl Biden escalatie wil voorkomen

Oost-Europa zijn vrijwillig tot de Navo toegetreden omdat ze nooit meer onder het Sovjetjuk wilden leven. Rusland zelf is barbaars tekeergegaan in Tsjetsjenië en is al decennialang bezig met zijn imperiale ambities, door gebieden als Transnistrië, Abchazië en de Krim binnen zijn invloedssfeer te trekken of te annexeren.

Gebeurt dat met de Baltische staten, dan is ook Nederland met Rusland in oorlog.

Net als Hitlers aanval op Sudetenland in 1938, rechtvaardigt niets, maar dan ook helemaal niets, Poetins aanval op een soeverein land. Hieraan wordt te gemakkelijk voorbijgegaan.

In idealistische en pacifistische kringen, waar ik de genoemde auteurs ook toe reken, wordt nu aangedrongen op een andere koers, zoals een staakt-het-vuren en vredesonderhandelingen. Misschien is het goed om hier een andere pijnlijke parallel met Hitler te trekken. NSB'ers vonden dat Nederland de Duitse bezetter met open armen moest ontvangen en dat we ons moesten neerleggen bij het feit dat ons land onderdeel van Duitsland werd. Dit is feitelijk wat sommigen nu van Oekraïne eisen. Ik deel de wens tot spoedige vrede, maar de keus is niet aan ons. Dat bepalen de Oekraïners zelf.

Net als tijdens de Koude Oorlog botsen realisme en idealisme. Net als toen denken pacifisten en idealisten dat de wereld wordt gered door toe te geven aan een agressieve potentiaat of alle kernwapens de wereld uit te halen. Helaas spreekt Poetin slechts de taal van de macht. Hij gaat door totdat hij gestopt wordt.